

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (Νοέμβριος 2007)

Συγγραφέας: ΚΑΡΟΛΟΣ ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

Βρισκόμαστε σήμερα εδώ για να μοιραστούμε τους προβληματισμούς μας για την προστασία του περιβάλλοντος - ένα θέμα που άργησε πολύ να απασχολήσει την παγκόσμια πολιτική τάξη και τις κοινωνίες, με αποτέλεσμα να έχουμε φτάσει ήδη στην άκρη του γκρεμού.

Η σημερινή μας συνάντηση στο πλαίσιο του «Παγκόσμιου Φόρουμ Επιστήμης», που είναι αφιερωμένο στην επένδυση για την έρευνα και την τεχνολογία, δεν έχει πανηγυρικό χαρακτήρα. Είναι μία συνάντηση ευθύνης. Έχουμε ευθύνη απέναντι στους λαούς που εκπροσωπούμε, απέναντι στις επόμενες γενιές, να ενώσουμε τις δυνάμεις μας για να εξελιχθεί η παγκόσμια συζήτηση για την προστασία του περιβάλλοντος σε πολιτική πράξη.

Οι ψευδαισθήσεις έχουν τελειώσει. Η καταστροφή είναι εδώ, μπροστά μας: Υπερθέρμανση του πλανήτη, ερημοποίηση, ακραία καιρικά φαινόμενα, ανύψωση της στάθμης του νερού, υποχώρηση των παγετώνων, επικίνδυνη μόλυνση της ατμόσφαιρας. Σήμερα όλοι συμφωνούν, πολιτικοί όλων των αποχρώσεων και πολίτες όλων των τάξεων, ότι πρέπει κάτι να γίνει.

Έχουμε όλοι πειστεί ότι η αγορά δεν μπορεί να είναι ο απόλυτος ρυθμιστικός παράγοντας. Οι περισσότερες περιβαλλοντικές καταστροφές έγιναν στο όνομα του κέρδους και μιας ανάπτυξης χωρίς κανόνες. Μία κοντόθωρη αντίληψη για την οικονομική πρόοδο και το πάθος για την αύξηση του πλούτου, ανεξάρτητα από συνέπειες, σε συνδυασμό με την απάθεια των πολιτικών, δημιούργησαν τις συνθήκες για την έλευση μιας τιμωρίας που δεν διακρίνει ανάμεσα σε υπαίτιους και σε αθώους.

Το περιβάλλον είναι παγκόσμιο πρόβλημα και άρα παγκόσμια θα πρέπει να είναι και η αντίδραση. Στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών μάλιστα γίνονται ιδιαίτερα σοβαρές προσπάθειες και πιστεύω ότι αυτές θα πρέπει να ενισχυθούν ακόμη

περισσότερο.

Τώρα είναι η ώρα των αποφάσεων. Πρέπει να ενώσουμε τις δυνάμεις μας, ώστε να υπάρξουν ρητές δεσμεύσεις των κυβερνήσεων σε συγκεκριμένα μέτρα:

-Ταχύτερη και ευρύτερη προώθηση και χρήση των εναλλακτικών μορφών ενέργειας.

-Σύναψη δεσμευτικών συμφωνιών, με τη συμμετοχή όλων των χωρών, και κυρίως αυτών που ρυπαίνουν περισσότερο, για τη μείωση των εκπομπών αερίων που επιδεινώνουν το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Το πρωτόκολλο του Κιότο είναι ένα πολύ σημαντικό βήμα, όμως είναι δυστύχημα ότι δεν συμμετέχουν σ' αυτό οι χώρες με το μεγαλύτερο όγκο ρύπων.

-Αυστηρότερα χρονοδιαγράμματα για την επίτευξη των στόχων. Δεν έχει νόημα να κάνουμε αυτό που πρέπει, εάν δεν το κάνουμε την ώρα που πρέπει.

-Ουσιαστική αντιμετώπιση του Ταμείου Προσαρμογής από όλους τους εμπλεκόμενους. Εντονότερη προώθηση στον αναπτυσσόμενο κόσμο τεχνολογίας φιλικής προς το περιβάλλον.

-Αντιμετώπιση της αποψίλωσης των δασών. Αναφέρω ως ενδεικτικό παράδειγμα τα δάση του Αμαζονίου. Σημειώνω επίσης ότι στο φαινόμενο του θερμοκηπίου συμβάλλει περισσότερο η αποψίλωση των δασών απ' ό,τι η κυκλοφορία των αυτοκινήτων.

-Αντιμετώπιση των χωρών με πολιτικές καταστροφικές για το περιβάλλον κατ' αντιστοιχία με τις χώρες που παραβιάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα. Γιατί το δικαίωμα στο μέλλον είναι ύψιστο ανθρώπινο δικαίωμα.

-Προστασία της βιοποικιλότητας στον πλανήτη.

Για εμάς, στην Ελλάδα, το φετινό καλοκαίρι έφερε την αποκάλυψη μιας δραματικής αλήθειας, ότι η οικολογική καταστροφή μας αφορά άμεσα και προσωπικά, ότι αγγίζει και απειλεί καθέναν από εμάς. Η ελληνική εμπειρία, δυστυχώς, δεν είναι

μοναδική. Είναι το συλλογικό πεπρωμένο, εφόσον δεν ανακοπεί η πορεία της ανθρωπότητας προς τον όλεθρο.

Η προστασία του περιβάλλοντος είναι αλληλένδετη με την ειρήνη, καθώς όλοι φοβόμαστε στο μέλλον πολέμους για την κατανομή αγαθών, όπως το νερό. Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί προϋπόθεση ευημερίας. Το ίδιο το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο επισημαίνει τους κινδύνους για την οικονομία από το φαινόμενο του θερμοκηπίου.

Η προστασία του περιβάλλοντος είναι καθρέφτης της ποιότητας της δημοκρατίας. Οι μη προνομιούχοι, κάτοικοι των υποβαθμισμένων περιοχών, υφίστανται περισσότερο από όλους τις συνέπειες της οικολογικής καταστροφής.

Η προστασία του περιβάλλοντος είναι ταυτόσημη με την έννοια του πολιτισμού. Η ανθρωπότητα επιστρέφει στη βαρβαρότητα, όταν σκοτώνει τη ζωή στη φύση.

Όταν μιλάμε για το περιβάλλον, πρέπει να αναφερόμαστε στην ευθύνη μας απέναντι στις επόμενες γενιές, στην διαγενεακή δικαιοσύνη. Στο χρέος μας απέναντι στα παιδιά που θα κληρονομήσουν ό,τι αφήσουμε πίσω μας. Η ευθύνη είναι ακόμη βαρύτερη. Είναι ευθύνη απέναντι στην ιστορία, απέναντι στη γη που παραλάβαμε, απέναντι σε όλα αυτά που δεν μας ανήκουν και που αντιμετωπίζονται ως δωρεάν ιδιοκτησία ή ως εμπόρευμα.

Η δημοκρατία δεν έχει απολύτως κανένα νόημα σε μια έρημο. Ούτε η βελτίωση των δεικτών της οικονομίας έχει ουσιαστικό περιεχόμενο σε πόλεις που ασφυκτιούν από το τσιμέντο και το διοξείδιο του άνθρακα.

Η αυταπάτη της ανθρώπινης παντοδυναμίας είναι κακός οδηγός. Η υπόθεση του περιβάλλοντος είναι έντονα φιλοσοφική. Ισορροπία δεν πρόκειται να βρεθεί εάν δεν γίνει κοινή συνείδηση ότι ατομική ευτυχία δεν μπορεί να υπάρξει μέσα στη συνολική καταστροφή. Εάν δεν επαναφέρουμε τη λογική στο επίκεντρο της προσέγγισής μας – μετά από πολλά χρόνια πραγματικής παράνοιας. Ας μην ξεχνάμε ότι ούτε οι ισχυροί μπορούν να απαλλαγούν από την κοινή μας μοίρα.

Στην ελληνική μυθολογία υπάρχει το παράδειγμα του Ίκαρου. Πετούσε με δύο

τεράστια φτερά κολλημένα με κερί. Ενθουσιασμένος από το φως, θέλησε να πλησιάσει τον Ήλιο, το κερί έλιωσε και έπεσε στο πέλαγος. Έχουμε, ήδη, πλησιάσει τον Ήλιο. Ας προσπαθήσουμε να σώσουμε ό,τι σώζεται, όσο σώζεται.

Με τις σκέψεις αυτές, κύριοι Πρόεδροι, σας προσκαλώ σε μία επόμενη συνάντησή μας στην Αρχαία Ολυμπία, έναν τόπο παγκόσμιας ιστορικής αξίας και ισχυρών συμβολισμών, όπου προτείνω να πραγματοποιηθεί η επόμενη συνάντησή μας.

Ομιλία στο Παγκόσμιο Επιστημονικό Φόρουμ που έγινε στη Βουδαπέστη στις 8 Νοεμβρίου 2007.